

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

9 De forma absolutionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

idem est proportionaliter in reliquis) quamvis ordinarie, & per se loquendo solus ille possit ab eis absolueri, cui referuat est; tamen iure communi in quibusdam casibus, in quibus difficilis est ad superiorem recursus, conceditur aliis inferioribus potestas absolueri, cum obligatione comparandi, vel petendi absolutionem à superiore, cum primū commode adiri possit, & talis absolutio, quoad hanc partem est ad reincidentiam. Nam, si nacta oportunitate, quis contemnat, vel negligat superiorem adire, in eandem censuram iterum incidet, ut notauit Couarruias dict. §. 11. numero sexto, in fine, ex capite. Eos, de Sentent. Excommunic. in sexto. Aduertit tamen, idem esse dicendum in quibuscunque censuris, siue ab homine, siue à iure latis, quando ob imminuentem mortem, vel aliam similem causam aliquis ab eis absoluitur ab aliquo inferiori, à quo per se, & extra illum causum non posset absolui.

An ad reincidentum in censuram noua culpa requiratur.

VNa vero superest difficultas circa huiusmodi absolutionem ad reincidentiam, scilicet, an necessaria sit noua culpa ad sic reincidentum. Pendet enim ut diximus, hæc reincidentia ex actione aliqua, vel omissione, quæ posita fuit ut conditio, sub qua reincidentur: contingere autem potest, ut ille, qui sic est absolutus, postea non expleat conditionem absque culpa, ut verbi gratia quia ob solam impotentiam non persoluit debitum intra præfixum terminum. Respondeo, dupliciter dari hanc absolutionem, primo absque certo præfixo termino, solum sub ea conditione, Cum primum possis &c. ut in casu dicti capit. Eos qui, & tunc dubium non est, quin reincidentia non contingat absque noua culpa, quia necessaria est noua contumacia. Nam ita in tali absolutione virtute includitur præceptum comparandi vel satisfaciendi, &c. & donec illud violatur, nondum censetur impleta conditio necessaria ad reincidentum, sed hæc conditio non impletur quamdiu impotentia durat, ut ex ipsa forma iuris constat: ergo.

Alio modo ponitur dicta conditio implenda intra certum terminum præfixum, nulla facta mentione de potestate, vel impotentia, sed absolute actione, ut de restituendo, vel soluendo debito; & tunc est valde probabile, etiam si non intercedat culpa, quacunque ex causa non impleatur conditio, in censuram reinci, quia hæc non est noua censura, sed eadem moraliter, & ideo non requirit nouam contumaciam, ut supra dicebamus in priori absolutione ad certum tempus, vel actum. Et alioqui conditio posita talis est, ut sine culpa omitti possit, & in modo, vel verbis, quibus ponitur, non indicatur respectus ad nouam culpam negligentiam: ergo. Quocirca, licet ante censuram contractam nemo contrahat illam, si non soluat, eo quod non possit, quantumuis præceptum soluendi sub censura latum sit, tamen post contractam censuram, licet ablata sit ad reincidentiam sub conditione soluendi intra præfixum terminum, potest quis in illam reinci, non soluendo etiam ob impotentiam. Sic ut si non fuisset absolutus, in illa permansisset, etiam si factus esset impotens ad soluendum. Nam tunc perinde se habet post transactum præfixum terminum, ac si non fuisset absolutus, quia non fuit absolutus simpliciter, sed ad reincidentiam. Atque hoc videtur in rigore verum, nisi oppositum aliunde constet ex intentione absoluentis, quæ regulariter non est alia, præterim quando talis absolutio fit ex consensu partis, in cuius præiudicium vergere possit. In huiusmodi ergo euentu, ante lapsum terminum præfixum, recurrendum est ad ipsum iudicem

& petenda absolutio simpliciter, vel saltem dilatio termini, quam illi tenebitur concedere, si sufficienter probetur impotentia soluendi; si autem non concedat, recurrendum erit ad superiorem, quia alias non poterit evitari censura, sicut censura semel contracta non tollitur sine absolutione, etiam si iniuste negetur.

SECTIO IX

Utrum, in absolucendo à censura certa aliqua forma seruanda sit.

Sicut censura iure Ecclesiastico introducta est, ita & eius absolutio: nam oppositorum eadē est proportio. Vnde ab eodē iure petenda est absolucio forma sicut & ferendi censurā. Duo autem possunt de hac forma inquiri, scilicet, quid pertineat ad substantiam eius, & quid ad solennitatem: & de utroque breuiter dicendum est.

Circa priorem partem omnes conueniunt, nullam esse in iure præscriptam formam verborum, quæ sit de substantia huius formæ. Ita docent Theologin 4. d. 18. & specialiter Richard. arti. 10. q. 5. Syluest. verb. Absolutio, 3. m. 2. & Nau. de Pœnit. d. 6. ca. 1. in princip. nu. 59. & in comment. de subilæo not. 30. num. 8. & Couarr. cap. Alma, §. 11. num. 6. & 7. & alij. Nihilominus tamen iidem autores docent necessariū esse hanc absolutionem fieri aliquo verbo, aut signo sensibili, quo sufficienter significetur eum, qui censura ligatus erat, solui, & liberari ab ea, qualia sunt hæc, Absolutus es: Reconcilio te Ecclesia, vel aliquid simile. Quia hæc actio fit inter homines, vnde necesse est, ut sensibili modo fiat, sicut supradictum est de forma ferendi censuram: nam quoad hæc eadem ratio erit de utroque, ut bene notauit Nauar. in Summ. cap. 27. num. 37. Vnde in huiusmodi forma in primis necessarium videtur aliquod verbum quo ille moralis effectus tollendi censuram indicetur, siue sit verbum tolli aut aufero, siue verbum Benedico, aut Rebenedico, ut aliqui dicunt. Deinde oportet aliquo modo exprimere personam, quæ absoluitur: quia non potest aliter significari, intentionem absoluentis ad illum dirigi, & effectum per illa verba intentum esse tollere censuram, quæ huic, vel illi inerat, quod necessarium est ad eius absolutionem, quia, alioqui non sufficienter significaretur, is, qui absoluitur, sicut proportionaliter de censura diximus.

Vnde consequenter etiam necessaria est expressio personæ absoluentis; quia, si ei qui antea ligatus erat, vel etiam ipsi Ecclesiæ non significetur absolutionem illam fieri ab eo, qui potestatem habet, non significatur sufficienter, ut vera absolutio. Hæc autem expressio personæ absoluentis non oportet, ut fiat per vocem distinctam ab ipso verbo, quo significatur actus absoluedi. Nam ipso verbo implicite & virtute continetur quod satis est ad significationem sensibilem. Etenim in forma baptizandi, & absoluedi sacramentaliter hoc satis est, quantum pertinet ad substantiam formæ: ergo multo magis in præsentia. Quod maxime verum habet, quando hæc absolutio verbis fit; nam tunc ipsa expressio verbi absoluedi, vel æquivalentis, prolata à tali persona, in actu exercitio significatur, ipsam esse quæ absoluit. Quando vero absolutio hæc datur per solum scriptum, tunc necessaria est clarius expressio personæ absoluentis nomine proprio, aut æquivalenti, quia alias non significatur actio in particulari, & ut egrediens à tali persona habente potestatem, quod necessarium est ad valorem absolutionis.

Sine

Sect. IX. Num certam formam sibi vendicet.

155

*Sine in absolutiois forma necessario determinatio A
censura, à qua absolutio datur.*

Inquiri vero hic potest, an necessarium sit in hac forma addere aliquam determinationem, qua significetur absolutioem esse à censura, vel à tali censura. Videtur enim hoc esse necessarium, quia alias valde suspensa, & quasi æquivoca relinquitur significatio. In contrarium vero est, quia sufficere videtur intentio absolutentis ad determinandam significationem illius verbi: nam in sacramento Confessionis id sufficit, neque est de substantia illius formæ, ut dicatur: *Ego te absolvo à peccatis tuis*: sed sufficit dicere, *Ego te absolvo*: ergo etiam in presenti. Respondet, quando ex forma iudicii, seu ex his, quæ proximæ antecedunt, constat de qua res sit sermo; tunc non erit necessaria illa determinatio, nisi tale sit verbum, ut ex propria significatione illam requirat, ut v. g. si reus petat absolui ab excommunicatione, satis est, quod Iudex respondeat: *Ego te absolvo*: & hoc probat ratio posteriori loco facta. In absolutioe etiam sacramentali semper præcedit peccatorum confessio, quæ est proxima materia illius iudicii: à qua significatio talis formæ determinatur, ut absolutioem à peccatis significet. Sicut in forma Eucharistiæ, ex præsentia materiæ determinatur nomen *Hoc*, ut designet, & significet rem contentam sub speciebus panis. Multo ergo magis in absolutioe à censura, si ex adiunctis fiat determinatio, satis erit. Et ratio à priori est, quia tunc illa est sufficiens significatio sensibilis, & voluntatis absolutentis, & effectus, Dixi autem: *Nisi tale sit verbum, quod ex modo significandi determinationem requirat*: quia oportet, ut verba reddant completum, & integrum sensum: potest autem tale esse verbum, ut absque adiuncta determinatione nullum completum sensum reddere possit, ut videtur esse verbum *Tollo*, aut *Aufero*. Nam si quis dicat: *Ego tollo*, aut *aufero à te*, & nullam determinationem adiungat, nullum sensum perfectum reddit. Oportet ergo addere nomen censura, aut aliud æquivalens, vel certe pronomen aliquod eam designans ex adiunctis, seu concomitantibus, iuxta superius dicta.

At vero quando nihil præcedit, ex quo possit talis determinatio moraliter fieri, tunc certe videtur necessarium addere talem determinationem, ut obiter indicavit Sylvest. verbo *Absolutio*, 2. §. *Quantum est*. Ut quando in confessione ante absolutioem sacramentalem præmittitur absolutio à censuris ipso absolvente nihil petente, nec cogitante de censuris: tunc si in forma non addatur determinatio, non videtur satis significari sensibiliter ille effectus, & voluntas iudicis absolutentis. Et idem est, quando aliquis absoluitur inuitus, aut nihil petens: atque hoc etiam confirmat usus Ecclesiæ: Quapropter probabile est, tunc esse de substantia addere determinationem aliquam, non quidem per verba specifica, sed saltem per generalia; ita ut significetur sufficienter, illum esse usum potestatis, ad tollendam censuram, vel censuras, quibus talis persona ligata est. Non est tamen hoc ita certum, quin oppositum sit probabile: quod sentit Vgolinus tabul. 1. cap. 13. Ut minimum tamen res est dubia, & ideo in hac partem securiorem semper inclinandum est.

Num oporteat in absolutioe explicare causam censuræ.

Vari vero ulterius potest, an oporteat in absolutioe explicare causam censuræ, dicendo v. g. *Ego te absolvo ab excommunicatione, quam propter talem causam incurristi*. Respondet breviter, hoc, per se loquendo, non esse necessarium: quia neque aliquid iure cautum est, neque ex natura rei oritur talis ne-

celsitas, cum voluntas, & intentio absolutentis cum ipso effectu tollendi censuram satis explicetur, etiam si causa censuræ non exprimitur. Aliquando vero oportet hanc causam exprimere, ut constet à qua censura posuitur absolutio. Contingit enim aliquem esse ligatum pluribus excommunicationibus propter diversas causas, qui potest absolui ab una, quamvis non absoluitur ab aliis: & tunc ut tollatur ambiguitas, oportet aliquando exprimere causam censuræ: sic enim facile intelligitur ab illa censura absolui, & non ab aliis. Quamquam in eo casu non semper hoc necessarium sit, vel quia simul potest quis absolui à multis censuris, licet plures habeat, vel fieri potest, ut absolvens habeat potestatem limitatam ad vnam censuram, & non possit ab aliis absolvere: tunc enim etiam si absolutio simpliciter, & sine expressione causæ præferatur, ex principio, à quo procedit, sufficienter intelligitur limitari ad talem effectum.

Itaque in eo casu, quo aliquis ligatus est pluribus censuris, primum considerare oportet, an absolutio petatur ab eo, qui potest absolvere ab una tantum, vel à pluribus; si ab una tantum quantumcunque absolutio simpliciter petatur, & concedatur, illa tantum censura tollitur, quæ sub absolutentis potestate cadit, quia ex parte censurarum non repugnat tolli vnam sine aliis; quia non habent necessariam connexionem, ut recte notavit D. Tho. in 4. d. 18. qu. 2. D. Thom. art. 5. qu. 3. & ibi Paludanus, ac ceteri Theologi: ex Palud. parte vero potest limitata est, ut supponimus: & ideo non potest absolutio excedere absolutentis facultatem.

Si autem absolutio petatur à iudice, qui potest à pluribus censuris absolvere, tunc vel petitio est absoluta absque determinatione, vel limitatione determinatæ causæ, & absolutio similiter conceditur, vel petitio est limitata ad absolutioem censuræ, pro tali delicto contractæ; absolutio vero simpliciter, & indefinite sine expressione talis causæ conceditur, vel è contrario petitio sit absoluta, concessio vero absolutiois est cum limitatione causæ scilicet à censura pro tali delicto, vel ob talem causam contracta. In primo casu absolutio censetur esse de omnibus censuris, quibus petens ligatus est, siue in forma absolventi addatur signum distributivum quod clarius erit, ut si dicat: *absolvo te ab omni censura*, vel *ab omni vinculo excommunicationis*, siue indefinita præferatur dicendo, *Ego te absolvo*. ut expresse notavit Divus Thomas supra dicens: Quando Iudex potest absolvere ab omnibus censuris, si absolute absolvat, ab omnibus absolvere, nisi contrarium exprimat. Ratio vero est multiplex: Prima, quia fautores ampliandi sunt. Secunda, quia responsio, vel confessio intelligitur esse proportionata interrogationi, seu petitioni: qui autem absolute petit absolui, etiam si non exprimat à multis vel ab omnibus censuris, simpliciter petet liberari à vinculis, quibus ligatus est. Tercio, quia alias vel irrita, vel inepta esset talis absoluendi forma, quia non est ratio cur de vna censura intelligatur magis, quam de alia. & ideo ex vi & proprietate illius verbi, *Absolvo*, si nulla adiungatur limitatio, significatur totalis solutio ab omnibus vinculis.

Est autem observandum, quamvis hæc vera sint, quantum est ex vi talis formæ absoluendi; tamen quia efficacia talis formæ semper pendet ex intentione absolutentis, ideo si ipse intendat illis verbis absolvere ab una excommunicatione, & non ab aliis, quamvis hanc limitationem in ipsis verbis non exprimat, vnam tantum censuram auferet, non alias: quia operatio formæ non potest excedere intentionem eius; male autem faciet, vel diuidendo absolutioem sine causa vel saltem non exprimendo quam censuram tollere intendat, vel decipiendo alium, vel perplexum relinquendo. Imo si talis Iudex

Nisi ad illam quam siam intentionem determinet.

Iudex intendat tantum confusē, & vage vnam ex his censuris tollere per suam absolutionem, & non determinate hanc, vel illam designet, seu intendat, nihil faciet, quia actiones debent esse de singularibus determinate; & quia non est maior ratio, cur in hoc casu tollatur vna censura, quam alia; causa autē indeterminata, quæ per se libera non est, nihil operatur, nisi concurrat aliqua alia ad determinationem adiuvans.

10
Absolutio
petita ad
determina-
tam censu-
ram & sim-
pliciter con-
cessa, illam
tantum tollit

At vero in secundo casu absolutio non est de omnibus censuris, quibus ligatus est petens; sed ab illa tantum, cuius causam ipse in petitione expressit, ut colligitur ex cap. Cum pro causa, & cap. Officij, de Sententia excommunicationis. Et ratio est supra tacta; quia concessio accommodatur petitioni: quia ergo petitio limitata est, licet absolutio videatur simpliciter concedi, ex petitione limitatur; & perinde se habet, ac si in ipsa exprimeretur causa censura, cuius absolutio conceditur. Nec satis erit, quod is, qui absolutionem petit, intendat absolutam liberationem; & absolutionem ab omnibus censuris consequi, etiam si vnam tantum causam censuræ in sua petitione exprimat: nam absolutio non respondet intentioni eius, sed verbis. Et præterea talis petitio in illo sensu subreptitia esset, & deceptionē involuens: & ideo prodesse non potest absolutio sic subrepta, ut dicitur in dict. c. Officij.

11.
Absolutio
simpliciter
petita, con-
cessa autē
pro deter-
minata cē-
sura, illam
tantum
auferit.

Demum in tertio casu manifestum est, absolutionem esse limitatam, & in eo maxime esse potest necessaria expressio causæ ipsius censura; quia licet petitio sit vniuersalis, non cogitur Iudex totum cōcedere, quod postulat: potest ergo pro libertate sua ab vna censura absolueri, & non ab alia; quod maxime facit, quando in ipsa absolutione declarat se absolueri à censura pro talia causa contracta: nam illa additio habet vim limitandi absolutionem ad illam solum censuram: vnde dubium non est, quin de facto tunc ab vna absoluat, & non ab aliis. An vero iuste, & licite sic absoluat, ex circumstantiis, & rationibus occurrentibus iudicandum est: id enim nō est intrinsece malum, neque aliquo iure simpliciter prohibitum: pendet ergo ex circumstantiis, & ex causis, quæ Iudicem mouent ad sic absolvendum. Regulariter enim loquendo, sic potest absolueri ab omnibus, & ex parte petentis non est impedimentum, non est absolutio ita limitanda: si vero ex parte petentis est impedimentum, & contumacia respectu vnius censura, seu causæ eius, non debet ab altera absolui, donec in regre satisfaciatur, nisi fortassis aliqua rationabilis causa urgeat. Quod colligitur ex dicto cap. Officij. Et hæc doctrina tota communis est, ut colligitur ex Panormitano, & aliis dictis cap. Cum pro causa, & Officij, & ex Nauarro in cap. Ira quorundam, de iudicis, in Glossa vlt. notab. 11. nu. 12. & Conarruias in c. Alma mater, parte 1. §. 11. numero 12. & 13.

Panorm.
Nauarr.
Conarr.

Sine de substantia absolutionis, ut per verbum, vel per scripturam proferatur.

12 Vltimo inquiri potest circa hanc partem, an sit de substantia absolutionis à censura, ut per verba proferatur, sub verbis autem scripturas comprehendimus: nam quoad hoc sunt eiusdem rationis, & sensibilem habent significationem ad placitum æque expressam. Vnde certum est etiam per verba scripta posse hanc absolutionem dari: quod maxime obseruatur circa absentes, ut supra ostendimus. Difficultas ergo solum est de aliis signis, vel nutibus vel actionibus: & videtur quidem nunquam hoc sufficere: quia nunquam satis expresse declarant effectum absolutionis, & intentionem absoluentis. Et confirmatur quia, alias Episcopus communicando cum excommunicato, illum censetur ab excom-

Ratio du-
bitandi.

municatione absolueri: quia, exceptis verbis, nullum maius signum absolutionis potest erga illum exhibere: consequens autem est falsum, ut constat ex Clementina vlti. de sententia excommunicat. vbi etiam de summo Pontifice dicitur, quod licet scienter participet excommunicato, per hoc ipsum absolueri non censetur, nisi aliter exprimat se velle id facere: ergo multo minus id dici poterit de inferioribus Episcopis. Quod etiam colligitur ex cap. Cum desideret. de Sententia excomm.

Respondetur breuiter, aliud esse loqui de ordinario iure, aut de Ecclesiæ statuto, aliud de necessitate simpliciter, seu de absoluta potentia summi Pontificis. Priori modo dicendum est, hanc absolutionem non sufficienter concedi per actiones aliquas ab eo factas, qui alias potest absolueri, etiam si alioqui tales actiones videantur repugnantes cum censura. Hoc plane conuincunt decreta adducta, & cap. Si aliquando, de Sententia excommunicat. Et ratio est, quia illud signum est valde incertum, imo per se non est signum, sed aliud factum, vel opus: & ideo merito iure positio declaratum est, ut ad absolvendum à censura non sufficiat. Quod adeo verum est in inferioribus Episcopis, vel Prælati, ut quamvis declarent se velle tali facto, vel communicatione absolueri, nihil efficiunt, ut notauit Glossa in dicta Clementina vlti. verbo Velle, & in dicto c. Glossa. Cum desideret, quia tenentur Episcopi, & omnes inferiores Prælati formam communis iuris seruare, nec potestatem habent immutandi illam.

Quod secus est in Romano Pontifice, & ideo de illo specialiter dicitur in dicta Clementina vltima, quod si declaret se velle suo facto, aut communicatione absolueri, factum tenet: habet enim supremam potestatem ad tollendam censuram independentem à iure positivo, & ideo si absolute velit ea potestate uti, non seruata forma iuris, effectum intentum operatur. Ex quo etiam fit, ut si solis nutibus, vel vnicuique verbo Pontifex satis declaret se velle absolueri, factum tenet. ut v.g. si interrogatus, an velit se esse absolutum à censura, solo motu capitis annuat, pro absolutione valebit. Idemque est, si post oblatam petitionem absolutionis vno verbo respondeat, Fiat, vel, Contentus sum; dummodo petitio ex modo, quo proponitur, non respiciat futurum, sed contineat petitionem absolutionis statim obtinendam: ita ut ex antecedentibus & consequentibus satis constet, illo nutu, aut verbo significari voluntatem Pontificis esse absolvendi ex tunc. Quod colligitur ex his quæ tradit Rebuffus in Praxi beneficiarum, verbo Datum, num. 26. Quæ tamen signa in inferioribus Prælati vel sufficientia non sunt, vel certe valde dubia, & ideo illis vtendū non est; sed per expressa, ac formalia verba absolutionis tribuenda. Et hæc tenet de substantia huius formæ.

13.
Resolutio
quoad
sententiam
lata

14.
Quid de
Pontifice
Summo.

Rebuff.

SECTIO X.

Quæ solemnitas seruanda sit in absolutione à censura.

Ria in hac forma absolvendi possumus distinguere, quæ superius in forma ferendi excommunicationem distinximus, scilicet ea, quæ antecedunt absolutionem, & quæ continentur, & quæ subsequuntur: de quibus hic pauca dicemus, tum quia de hac re pauca sunt in iure instituta, tum etiam quia ea, quæ instituta sunt, magis pertinent ad singulas censuras in particulari, & id eo ibi latius ea exponemus.

Absolutionem ergo antecedere in primis debet petitio absolutionis, non quia hoc sit de substantia, ut supra ostensum est; sed quia ad convenientem solutionem debitum a necessitate.

De solen-
nitatibus
absolutio-
nis